

Veileder for behandling av corten skilt

Norges nasjonalparker samler alle verneområder, besøkssentre, nasjonalparklandsbyer og -kommuner under en visuell identitet for stadig bedre vern og mer besøk. Norges nasjonalparker skiltsystem består av mange ulike skilt som alle bygger på de samme designprinsippene. De preges av høy kvalitet i materialbruk og utforming.

Skiltene skal være lett gjenkjennelige som en del av identiteten til Norges nasjonalparker og kommunisere tydelig, uavhengig av omgivelsene de vises i. Anbefalingene for materialbruk og produksjon skal sikre nettopp det.

Materialvalg for portalskiltene til Nasjonalparkene er produsert i cortenstål. Materialet brukes gjerne på steder hvor det er vanskelig å utføre vanlig rustbeskyttelse og vedlikehold.

Corten er en type spesialstål med en legering som gjør at det raskt får et ytre hinne av rust. Dette er gjort med hensikt for at en videre rustprosess skal forsinkes. Det kalles også rusttregt stål, og har en vakker rødbrun patina.

De spesifikke legeringselementene i stålet gir et stabilt rustlag, som fester seg til det uedle metallet og har færre porer. Denne rustne "kobberresten" dannes under vekslende fuktigs- og tørkeforhold, og skaper en beskyttende barriere som forhindrer ytterligere inntrengning av oksygen, vann og miljøgifter.

Man bør unngå horisontale flater, og sprekker, grunnet dryppende regndråper som tar med seg rustpartikler. Dette tetter igjen åpningene. Slik som man kan se på portalskiltene som har stålbokstaver på samme nivå som platen. Teksten gror igjen.

Behandling av cortenskilt for å fjerne rust på stål tekstene i skiltene.
Bokstavene som er satt inn i skiltene er laget av rustfritt stål, men disse vil over tid bli smittet av rustvannet som renner fra cortenskiltet. Stålbokstavene blir påvirket av dette og over tid vil dette gro mer og igjen.

Portalskiltene er vedlikeholdsfrie, og uttrykk og farger skifter i vind og vær.

Ikke bruk såpe, skarpe gjenstander eller stålull/stålbørste for å fjerne rust eller skitt på bokstavene. Dette kan skade bokstavenes rustfrie overflatebehandling og kan sette varige merker. Tørk kun av med en fuktig klut hvis det er mye rust på bokstavene, dette for å fjerne eventuelle skitt eller alger.

Man skal ikke bruke kjente rengjøringsmidler, da disse vil påvirke corten egenskapene, samt ødelegge balansen i naturen.

Om man skal fjerne rust på tekstene, og å fjerne noen av flakene på skiltene av estetiske årsaker, kan du bruke en svamp eller litt sandpapir med veldig fin struktur..

Utbedringstiltak kan også være rensing av sprengninger for å **fjerne** rusten 'patina'. Da kan man bruke et meget smalt knivblad og skjære inn i sprekke RUNDT bokstavene, for å fjerne rust som har dannet seg der., UTEN å skjære i bokstaven. Deretter tørke av med fuktig klut.

Man skal ikke bruke kjente rengjøringsmidler , men man kan bruke naturlige ingredienser. Disse metodene er testet ut. Her er flere metoder hvordan man kan fjerne rust:

1. Hvit eddik er en effektiv metode for å fjerne rust. Eddik gjør at rusten løser seg opp. Bruk en klut som er dyppet i hvit eddik for å tørke over gjenstanden. En annen løsning er å bruke et stykke aluminiumsfolie dyppet i hvit eddik, som du gnir rusten av med. La det virke en stund før du tørker av.
 2. Salt og sitron kan også være en effektiv metode for å fjerne rust. Bland salt og sitron, pensles/smøres på overflaten som er rusten. La det stå i 3-4 timer før du skrubber overflaten (gml. tannbørste e.l.). Denne blandingen er kraftig nok til å fjerne rust uten å skade metallet. Du kan også bruke lime på samme måte.
 3. Lag en pasta av Natron. Bland sammen vann og natron til en tykk pastamasse som du smører over metalloverflaten som er rusten. La det virke noen timer- og bruk en gml. tannbørste til å skrubbe av.
 4. Slipeduk (Scotch brite e.l.) kan brukes forsiktig på bokstavene for å unngå oppripping av stålfrontene. (f,eks myk, medium)
- Alle testmetoder virker. Vår anbefaling er metoden med eddik og aluminiumsfolie, som var mest effektiv.

For å unngå denne problematikken på fremtidige corten portalskilt, så har vi utarbeidet portalskilt der stålbokstavene stikker ut 2mm fra resten av cortenplaten. Dette gjør at cortendråpene renner forbi teksten og videre nedover platen uten å misfarge teksten i noen særlig grad. Resultatet blir et portalskilt der stålteksten er leselig og holder seg godt synlig som en kontrast til cortenfargen .

